

Panium - Nambari Saba

Danieli 11 Imefunuliwa: Mistari ya Kinabii kutoka 1989 hadi Sheria ya Jumapili

Jeff Pippenger
2025-03-15

Tunafanya kazi ya kuunganisha mistari yote ya Danieli kumi na moja kuhusiana na historia iliyofichika ya aya ya arobaini inayowakilisha mwaka 1989 hadi sheria ya Jumapili nchini Marekani. Mwito wetu kama wanafunzi wa unabii ni kugawanya kwa usahihi neno la kweli.

Jitahidi kujionyesha kuwa umekubaliwa na Mungu, mtenda kazi asiye na sababu ya kuaibika, akilichambua kwa usahihi neno la kweli. 2 Timotheo 2:15.

Danieli sura ya kumi na moja inaweza kugawanywa katika mistari kumi ya kinabii. Aya ya kwanza hadi ya nne zinawakilisha mistari mmoja wa kinabii. Aya ya tano hadi ya tisa zinawakilisha mistari wa pili. Aya ya kumi inawakilisha mistari wa tatu. Aya ya kumi na moja na ya kumi na mbili zinawakilisha mistari wa nne. Mistari wa tano ni aya ya kumi na tatu hadi ya kumi na tano. Mistari wa sita ni aya ya kumi na sita hadi ya ishirini na mbili. Mistari wa saba ni aya ya ishirini na tatu na ya ishirini na nne. Aya ya ishirini na nne hadi ya thelathini na moja ni mistari wa nane. Aya ya thelathini na moja hadi ya arobaini ni mistari wa tisa, na mistari wa kumi na wa mwisho ni aya ya arobaini hadi ya arobaini na tano. Mistari hii kumi inapaswa kuletwa pamoja mistari juu ya mistari.

Ni nani atakayemfundisha ujuzi? Na ni nani atakayemfahamisha mafundisho? Hao waliokatika maziwa, na waliotolewa matitini.

Kwa maana ni lazima amri iwe juu ya amri, amri juu ya amri; mistari juu ya mistari, mistari juu ya mistari; hapa kidogo, na pale kidogo:

Kwa kuwa kwa midomo yenye kigugumizi na kwa lugha nyingine atanena na watu hawa. Ambao aliwaambia, Haya ndiyo mapumziko ambayo kwa hayo mnaweza kumpumzisha aliyechoka; na hili ndilo burudisho; lakini hawakutaka kusikia.

Lakini neno la Bwana likawa kwao kanuni juu ya kanuni, kanuni juu ya kanuni; mistari juu ya mistari, mistari juu ya mistari; hapa kidogo, na pale kidogo; ili waende, waanguke nyuma, wavunjike, wanaswe, na wakamatwe. Isaya 28:9-13.

Bila shaka mistari kumi ya kinabii inahusiana, lakini ndani ya kila mistari mada maalum inaweza kutambulika. Ingawa kila mistari una mada kuu, mistari hii ina zaidi ya ushuhuda mmoja. Ninanua kubainisha kila mojawapo ya mada katika mistari hii kumi.

Mstari wa kwanza

Na mimi, katika mwaka wa kwanza wa Dario, Mmedi, naam, mimi mwenyewe nilisimama ili kumthibitisha na kumtia nguvu. Na sasa nitakuonyesha ukweli. Tazama, bado watasimama wafalme watatu katika Uajemi; na wa nne atakuwa tajiri mno kuliko wote wao; na kwa nguvu

za utajiri wake atawaamsha wote kinyume na ufalme wa Uyunani. Na mfalme hodari atasimama, atakayetawala kwa mamlaka kuu, na kutenda kama apendavyo. Na atakapoinuka, ufalme wake utavunjika, na kugawanywa kuelekea pepo nne za mbinguni; wala si kwa wazao wake, wala si sawasawa na mamlaka aliyotawala nayo; kwa maana ufalme wake utang'olewa, ukapewa wengine mbali na hao. Danieli 11:1-4.

Mwaka wa kwanza wa Dario unaashiria mwisho wa miaka sabini, hivyo kutambulisha wakati wa mwisho wa kinabii. Ifikapo aya ya tatu, Aleksanda Mkuu anausimamisha ufalme wake wa ulimwengu wote, na ifikapo aya ya nne ufalme wake ulipaswa kung'olewa na kugawanywa kwa pande nne za dunia. Kutumia Dario kama wakati wa mwisho mnamo 1989 kunatuwezesha kuhesabu wafalme waliowakilishwa katika aya ya pili. Gabrieli anaposema katika aya ya kwanza, "Tena katika mwaka wa kwanza wa Dario" anafuatilia kile alichomjulisha Danieli mwanzoni mwa maono, ambayo yalianza katika sura ya kumi.

Katika mwaka wa tatu wa Cyrus, mfalme wa Uajemi, jambo lilifunuliwa kwa Daniel, ambaye aliitwa Belteshazzar; na jambo hilo lilikuwa la kweli, lakini wakati uliowekwa ulikuwa mrefu; naye akalielewa jambo hilo, na alikuwa na ufahamu wa maono hayo. Daniel 10:1.

Alama ya njia inayowakilisha "wakati wa mwisho" ina ishara mbili. "Wakati wa mwisho" wa mstari wa kinabii wa Musa ulikuwa kuzaliwa kwa Haruni, kukafuatiwa miaka mitatu baadaye na kuzaliwa kwa Musa. Haruni na Musa ni ishara maradufu ya "wakati wa mwisho" katika historia yao, na ni kielelezo cha kuzaliwa kwa Yohana Mbatizaji na Yesu miezi sita baada ya hapo. "Wakati wa mwisho" wa mwaka 1798 uliashiria kukamatwa kwa Papa wa Roma ambaye baadaye alikufa kifungoni mwaka 1799. Kuanzia "mwaka wa kwanza wa Dario, Mmedi" hadi "mwaka wa tatu wa Koreshi mfalme wa Uajemi"; Dario na Koreshi wanawakilisha "wakati wa mwisho" mwaka 1989, kwa maana manabii wote wananena zaidi kuhusu siku za mwisho kuliko zile walizokuwa wakiishi.

Sasa mambo haya yote yalitokea kwao kuwa mifano: nayo yameandikwa kwa ajili ya maonyo yetu, ambao miisho ya ulimwengu imetufikia. 1 Wakorintho 10:11.

Dario na Koreshi wanawakilisha Ronald Reagan na George Bush mzee mwaka 1989. Wote wawili walikuwa marais mwaka huo. Mstari wa kwanza wa sura ya kumi na moja unaweka maono katika mwaka wa tatu wa Koreshi, jambo ambalo lingemwakilisha George Bush mzee aliyemfuata Reagan, kama vile Koreshi alivyomfuata Dario. Mstari wa pili unasema kwamba bado watasimama wafalme watatu, na wa nne ni tajiri mno kuliko wote. "Wakati wa mwisho" wa mwisho katika sura ya kumi na moja unaanza mwaka 1989 na kubainisha kwamba baada ya George Bush mzee bado watasimama wafalme watatu, hivyo kubainisha marais watatu waliomfuata Bush mzee. Wafalme hao watatu walikuwa Bill Clinton, George Bush mdogo, Barak Obama; kisha yule rais tajiri kuliko wote, Donald Trump, "kwa nguvu zake" na "kupitia mali zake atawachochea wote dhidi ya ufalme wa Ugiriki".

Aya ya tatu kisha inamtambulisha Aleksanda Mkuu na hivyo kuwa mfano wa kiongozi wa mwisho wa Umoja wa Mataifa anayoungana na upapa katika siku za mwisho, lakini ambaye, kama vile upapa, anafikia mwisho wake. Umoja wa Mataifa ni ufalme wa saba unaowakilishwa kama

wafalme kumi katika Ufunuo sura ya kumi na saba, na muungano wa wafalme kumi unakubaliana kuutoa ufalme wao wa saba kwa yule mnyama wa kipapa kwa saa moja ya kiishara.

Na zile pembe kumi ulizoziona ni wafalme kumi, ambao bado hawajapokea ufalme; bali watapokea mamlaka kama wafalme kwa saa moja pamoja na yule mnyama. Hawa wana nia moja, nao watampa yule mnyama mamlaka yao na nguvu zao. Hawa watapigana vita na Mwanakondoo, na Mwanakondoo atawashinda; kwa maana yeye ni Bwana wa mabwana, na Mfalme wa wafalme; nao walio pamoja naye ni walioitwa, wateule, na waaminifu. Ufunuo 17:12-14.

Wafalme wale kumi wanawakilishwa na mistari ya tatu na ya nne na pia na historia ya kuinuka na kuanguka kwa Aleksanda Mkuu, ambaye alitimiza mistari hiyo katika karne ya nne. Ugiriki ni ufalme wa tatu wa unabii wa Biblia na ni ishara ya joka, theluthi moja ya muungano wa sehemu tatu wa joka, mnyama na nabii wa uongo. Msalabani, ujumbe “Mfalme wa Wayahudi” uliandikwa kwa Kiebrania, Kilatini na Kigiriki; ukiwakilisha Wayahudi, Warumi, na makutano wengine kutoka mataifa mengine ambao wangekuwapo Yerusalemu wakati wa Pasaka. Wagiriki wanaashiria joka, Warumi wanaashiria mnyama, na Wayahudi walikuwa nabii wa uongo.

Mistari minne ya kwanza ya sura ya kumi na moja inabainisha mwisho wa mamlaka ya joka la kidunia inayofanya uzinzi na mamlaka ya kipapa wakati kipindi cha rehema kwa wanadamu kinapofungwa. Mistari wa tatu na wa nne inabainisha kuinuka kwa mwisho na kuanguka kwa dhihirisho la mwisho la mamlaka ya joka la kidunia. Mistari hiyo inaingiliana na mistari sita ya mwisho inayobainisha mwisho wa mnyama anayefanya uzinzi na wafalme wa dunia. Mwanzo na mwisho wa sura ya kumi na moja vinabainisha historia ambamo maadui wa Mungu wanafikia mwisho wao bila yeyote wa kuwasaidia. Mistari minne ya kwanza inapolinganishwa na mistari sita ya mwisho, kwa kufanya hivyo hubeba ishara ya Amri Kumi, ikiwa na orodha ya amri nne za kwanza na orodha ya amri sita za mwisho, huku pia ikiwakilisha mtihani wenye nambari kumi.

Mistari minne ya kwanza yanawakilisha mwanzo unaoonyesha mwisho huku yakithibitisha kwamba ujumbe unaanza katika “wakati wa mwisho” mwaka 1989. Mistari hiyo inawakilisha kipindi cha kutoka 1989 hadi mwisho wa muda wa rehema wa wanadamu, hivyo ikifupisha ujumbe wa mistari sita ya mwisho, ambayo yanahusu ongezeko la maarifa lililofunuliwa mwaka 1989, ambalo linabainisha matukio yanayohusiana na mwisho wa muda wa rehema.

Aya hizo hutoa nanga ya kinabii ya kutambua kwamba kuanzia mwaka 1989 kungekuwa jumla ya marais wanane, ambapo wa nane akitokana na wale saba waliotangulia, hivyo kuunganisha kifungu hicho na fumbo la wa nane kuwa wa wale saba, ambalo ni sifa ya kinabii iliyo kweli ya sasa katika siku za mwisho.

Mada inayoweza kufahamika kutokana na mistari hiyo ni uangamizo wa mwisho wa mamlaka ya joka inayozini na mkahaba wa Tiro. Mkahaba huyo hufanya uzinzi na wafalme wote wa dunia, lakini kama vile Ufaransa wa kale ulivyokuwa mzaliwa wa kwanza wa Kanisa Katoliki Clovis alipouweka wakfu kiti chake cha enzi kwa Upapa mwaka 496, ndivyo pia mnyama wa nchi ya Marekani atakavyokuwa wa kwanza miongoni mwa wafalme kuzini na yule mkahaba wakati wa sheria ya Jumapili. Kama ilivyo katika mistari sita ya mwisho, mistari minne ya mwanzo hutambua

na kusisitiza mamlaka zote tatu zinazoiongoza dunia hadi Haramagedoni; lakini mada katika mistari minne ya kwanza ni mamlaka ya joka inayowakilishwa na Uyunani na Aleksanda Mkuu.

Reagan alianza mchakato wa marais wanane ambao sasa umefikia wa mwisho kati ya hao wanane. Rais wa nane atasimamisha sanamu ya mnyama na kulazimisha sheria ya Jumapili nchini Marekani, huku pia akiwezesha makubaliano yatakayomfanya kuwa kiongozi wa Umoja wa Mataifa, ambao wakati huo huo utaingia katika muungano wa kanisa na dola duniani kote chini ya kisingizio cha kutatua vita vinavyozidi kuongezeka vya Uislamu wenye misimamo mikali.

Mpito wa Marekani, ambayo ni mnyama wa nchi wa Ufunuo sura ya kumi na tatu, kutoka kuwa ufalme wa sita wa unabii wa Biblia hadi kuwa kichwa cha ufalme wa saba wa unabii wa Biblia, huku ikikamilisha uhusiano haramu na ufalme wa nane wa unabii wa Biblia, unaonyeshwa kuanzia aya ya kwanza inayoainisha mwaka 1989, kupitia marais wanaopelekea sheria ya Jumapili nchini Marekani, na mara moja hapo inamtambua mfalme hodari anayeinuka. Mfalme huyo hodari ni Trump anayechukua udhibiti wa Umoja wa Mataifa, na sasa yuko katika mchakato wa kuuvunja mapema ili kutimiza madai yake.

Mstari wa pili

Aya ya tano hadi ya tisa zinatoa utajo wa kwanza na ufafanuzi wa nukta kwa nukta wa vita kati ya wafalme wa kaskazini na wa kusini, ambavyo sura nzima hutumia kama muktadha wake mkuu wa kinabii. Aya ya tano inabainisha mada ya kifungu.

Na mfalme wa kusini atakuwa hodari; na mmoja wa wakuu wake atakuwa hodari kuliko yeye, naye atakuwa na mamlaka; mamlaka yake itakuwa mamlaka kubwa. Danieli 11:5.

Ptolemy I Soter na Seleucus I Nicator wanawakilishwa katika aya. Wote wawili walikuwa robo ya "Diadochi" (maana yake mrithi) wa ufalme wa Aleksanda. Seleucus ndiye "mfalme wa kaskazini" wa kwanza katika sura ya kumi na moja, na kwa kuafikiana na Roma ya kipagani, Roma ya kipapa na Roma ya kisasa - Seleucus alithibitishwa tu kama mfalme wa kaskazini wa kinabii baada ya ushindi au matukio matatu makuu: kurejesha kwake Babeli mwaka 312 KK, Vita vya Ipsus mwaka 301 KK, na Vita vya Corupedium mwaka 281 KK. Hatua hizi ziliwashinda wapinzani wake wakuu, zikapanua himaya yake, na zikaimarisha utawala wake katika eneo hilo.

Mstari wa pili huanza kwa kuwatambua wafalme wa kaskazini na wa kusini, kwa kuwatofautisha na warithi wengine wowote (Diadochi) wa ufalme uliogawanyika wa Aleksanda. Pia hubainisha kwamba mfalme wa kaskazini anapewa uwezo tu baada ya kushinda mara tatu. Kisha, katika historia ya mapambano ya utawala yaliyofunuka baada ya kifo cha Aleksanda, katika aya ya sita hadi ya tisa, tambua kipindi kinachohitimishwa kwa mfalme wa kaskazini kupinduliwa na mfalme wa kusini. Hili ndilo tukio la kwanza kati ya matukio matatu katika sura ya kumi na moja ambapo mfalme wa kusini anamshinda mfalme wa kaskazini. Matukio hayo yanatoa mashahidi watatu wa ndani ndani ya sura hiyo, ambao kwa uwazi huweka alama za njia za historia inayopelekea mfalme wa kusini kumshinda mfalme wa kaskazini.

Na mfalme wa kusini atakuwa na nguvu, na mmoja wa wakuu wake; naye atakuwa na nguvu kuliko yeye, na kuwa na mamlaka; na mamlaka yake itakuwa mamlaka kubwa. Na mwishoni

mwa miaka watajiungamanisha; kwa kuwa binti wa mfalme wa kusini atakuja kwa mfalme wa kaskazini ili kufanya mapatano; lakini hatadumu kuwa na nguvu ya mkono; wala yeye hatasimama, wala mkono wake; bali yeye atasalimishwa, pamoja na wale waliomleta, na yeye aliyemzaa, na yeye aliyemtia nguvu katika nyakati hizi. Lakini katika tawi la mizizi yake atasimama mtu mmoja mahali pake, atakayekuja na jeshi, na kuingia katika ngome ya mfalme wa kaskazini, na kutenda juu yao, naye atashinda. Naye pia atapeleka mateka mpaka Misri miungu yao, pamoja na wakuu wao, na vyombo vyao vya thamani vya fedha na vya dhahabu; naye ataendelea miaka mingi zaidi kuliko mfalme wa kaskazini. Basi mfalme wa kusini ataingia katika ufalme wake, naye atarudi katika nchi yake mwenyewe. Danieli 11:5-9.

Utamilifu wa kihistoria wa mistari hiyo unatoa kiolezo cha utamilifu wa kinabii wa miaka elfu moja mia mbili na sitini ya utawala wa kipapa uliotambuliwa katika mistari thelathini na moja hadi arobaini, na kiolezo cha kinabii cha utamilifu wa mistari wa kumi na moja, uliotimizwa kwa mara ya kwanza mwaka 217 K.K. katika Vita vya Raphia. Mashahidi hao watatu hutambua sifa za Vita vya Ukraine ambapo Putin, mfalme wa mwisho wa kusini, atashinda dhidi ya jeshi la niaba la mfalme wa kaskazini wa kipapa.

Mada ya mfululizo wa pili wa historia ya kinabii ni jinsi jeraha la mauti lilivyopigwa kwa Upapa mwaka 1798, kama inavyoonyeshwa na mistari ya tano hadi tisa na vita vya Rafia katika mistari wa kumi na moja. Mfalme wa kusini, ambaye ni Misri, ndiye mamlaka ya joka.

Mwanadamu, elekeza uso wako dhidi ya Farao mfalme wa Misri, na toa unabii dhidi yake, na dhidi ya Misri yote: Nena, useme, Hivi asema Bwana Mungu; Tazama, mimi niko dhidi yako, Farao mfalme wa Misri, yule joka kuu aliyejilaza katikati ya mito yake, aliyesema, Mto wangu ni wangu mwenyewe, nami nimeufanya kwa ajili yangu mwenyewe. Ezekeili 29:2, 3.

Mifano mitatu ya mfalme wa kusini kumshinda mfalme wa kaskazini katika sura ya kumi na moja huungana kubainisha anguko la mwisho la mfalme wa kaskazini katika aya ya arobaini na tano.

Na atasimamisha hema za jumba lake la kifalme kati ya bahari, penye mlima mtakatifu wa utukufu; lakini atafikia mwisho wake, wala hakuna atakayemsaidia. Danieli 11:45.

Kuna mistari mitatu katika sura ya kumi na moja inayomwonyesha mfalme wa kusini akimshinda mfalme wa kaskazini, lakini mfalme wa kaskazini anapofikia mwisho wake bila yeyote kumsaidia, jambo hilo si wazi sana. Lakini kitabu cha Ufunuo kinabainisha kwamba ni nguvu ya joka inayomuangusha kwa kula mwili wake na kumchoma kwa moto. Mara tu nguvu ya joka inapotambuliwa kutoka katika kitabu cha Ufunuo tunaweza kuwaona wafalme, ambao pia ni joka na pia mfalme wa kusini, watakaomuangusha mfalme wa kaskazini katika mistari wa arobaini na tano. Mashahidi watatu wa moja kwa moja katika sura hiyo wote wanashuhudia utamilifu wao kamili kama unavyowakilishwa kupitia uhusiano wa vitabu vya Danieli na Ufunuo.

Mfalme wa kaskazini wa kipapa wa kisasa anafikia mwisho wake bila mtu yeyote wa kumsaidia katika aya ya arobaini na tano, na Kitabu cha Ufunuo kinabainisha jinsi mamlaka ya kipapa inavyofikia mwisho wake mikononi mwa mamlaka ya joka.

Na zile pembe kumi ulizoziona juu ya yule mnyama, hizo zitamchukia yule kahaba, na zitamfanya awe ukiwa na uchi, na zitakula mwili wake, na kumtekeza kwa moto. Kwa maana Mungu ametia mioyoni mwao kutimiza mapenzi yake, na kuwa na nia moja, na kumpa yule mnyama ufalme wao, hata maneno ya Mungu yatimie. Ufunuo 17:16, 17.

Wafalme kumi wanamtekeza mfalme wa kaskazini wa kipapa kwa moto na wanakula mwili wake. Wafalme wa siku za mwisho ni nguvu ya joka.

"Wafalme na watawala na magavana wamejitwika chapa ya Mpinga Kristo, nao wanaonyeshwa kama yule joka aendaye kupigana vita na watakatifu—yaani wale wanaozishika amri za Mungu na walio na imani ya Yesu. Katika uadui wao dhidi ya watu wa Mungu, wanaonyesha kuwa na hatia pia kwa kumchagua Baraba badala ya Kristo." Ushuhuda kwa Wahudumu, 38.

Wafalme kumi ni nguvu ya joka, ambayo pia inawakilishwa na ufalme wa Ugiriki na Aleksanda. Wafalme hao ni wafalme wa kusini, kwa kuwa wanawakilishwa na Farao mfalme wa Misri. Watakula nyama yake, kwa maana wao pia ni "mbwa" wa kinabii ambao Mtunga Zaburi anawaita "kusanyiko la waovu."

Maana mbwa wamenizunguka; mkutano wa waovu umenizingira; wametoboa mikono yangu na miguu yangu. Naweza kuhesabu mifupa yangu yote; wananitazama na kunikodolea macho. Wanagawanya mavazi yangu kati yao, na vazi langu wanalitupia kura. Zaburi 22:16-18.

Upapa ni mfalme wa kaskazini katika aya ya arobaini na tano, na upapa unawakilishwa na Yezebeli katika kanisa la Thiatira.

Lakini nina mambo machache juu yako, kwa kuwa unamruhusu yule mwanamke Yezebeli, ajiitaye nabii, afundishe na kuwapotosha watumishi wangu ili watende uasherati, na kula vitu vilivyotolewa sadaka kwa sanamu. Nami nimempa nafasi ya kutubu uasherati wake; naye hakutubu. Tazama, nitamtupa katika kitanda, na wale wafanyao uzinzi pamoja naye katika dhiki kuu, isipokuwa watubu matendo yao. Ufunuo 2:20-22.

Hukumu ya Yezebeli hutimia anapoliwa na mbwa.

Na juu ya Yezebeli pia Bwana alinena, akisema, Mbwa watamla Yezebeli karibu na ukuta wa Yezreeli. 1 Wafalme 21:23.

Mbwa ni Roma ya kipagani, nguvu ya joka, kwa maana ilikuwa Roma ya kipagani iliyemsulubisha Kristo.

Katika mateso ya Kristo juu ya msalaba, unabii ulitimizwa. Karne nyingi kabla ya kusulubiwa, Mwokozi alikuwa ametabiri jinsi ambavyo angepata kutendewa. Alisema, 'Mbwa wamenizunguka; mkutano wa waovu umenizingira; wamenitoboa mikono yangu na miguu yangu. Naweza kuhesabu mifupa yangu yote; wananitazama na kunikazia macho. Wanagawana mavazi yangu miongoni mwao, na juu ya vazi langu hutupa kura.' Zaburi 22:16-18. Unabii kuhusu mavazi yake ulitekelezwa bila ushauri wala kuingiliwa na marafiki au maadui wa yule aliyesulubiwa. Mavazi yake yalitolewa kwa askari waliomweka msalabani. Kristo alisikia mabishano ya wanaume hao walipoyagawa mavazi miongoni mwao. Vazi lake

la ndani lilikuwa limetengenezwa lote bila mshono, nao wakasema, 'Tusilirarue, bali tupige kura juu yake ili tujue litakuwa la nani.' The Desire of Ages, 746.

Wafalme kumi, ambao ni mbwa, ambao ni kusanyiko la waovu, ambao ni Ugiriki na Misri, pia watamteketeza yule kahaba kwa moto.

Na binti yeyote wa kuhani, akijitia unajisi kwa kufanya ukahaba, anamwaibisha baba yake; atateketezwa kwa moto. Walawi 21:9.

Wafalme kumi wanamteketeza kahaba kwa moto kwa sababu anadai kuwa kuhani mwanamke, lakini ni kahaba.

Tena itakuwa katika siku hiyo, Tiro atasahauliwa kwa muda wa miaka sabini, sawasawa na siku za mfalme mmoja; baada ya mwisho wa miaka sabini Tiro ataimba kama kahaba. Twaa kinubi, uzunguke mjini, ewe kahaba uliyosahauliwa; piga kwa utamu, imba nyimbo nyingi, ili upate kukumbukwa. Tena itakuwa baada ya mwisho wa miaka sabini, kwamba Bwana atamjia Tiro, naye atairejea ajira yake, naye atafanya uasherati pamoja na falme zote za ulimwengu juu ya uso wa dunia. Isaya 23:15–17.

Katika mistari ya tano hadi tisa, na mistari ya thelathini na moja hadi arobaini, tunapata ushuhuda wa upapa kufikia kikomo chake mikononi mwa nguvu ya joka. Kanuni hii pia kwa sasa inatimia katika Vita vya Ukraine. Mashahidi hawa watatu hutuarifu kwamba mfalme wa kaskazini atakapofikia mwisho wake bila yeyote wa kumsaidia katika mstari wa arobaini na tano, joka litakula nyama yake na kuiteketeza kwa moto. Kwa mashahidi watatu, msukumo wa kitendo cha joka utajumuisha mkataba uliovunjwa.

Katika mistari ya tano hadi ya tisa, Vita vya Pili vya Siria vilikamilika kwa mkataba wa amani mwaka 253 K.K. Vita hivyo vilianza mwaka 260 K.K., na baada ya miaka saba ya Vita vya Pili vya Siria mkataba wa amani ulitimizwa kwa mfalme wa kusini kumpa binti yake mfalme wa kaskazini ili aowe binti wa mfalme wa kusini na kuleta amani kupitia agano la ndoa. Miaka saba baada ya ndoa, yaani mwaka 246 K.K., mfalme wa kaskazini alimwacha bibi-arusi wa kusini na kumrejeshwa mke wake wa kwanza, ambaye alikuwa amemweka kando alipooa binti-mfalme wa Misri. Sababu iliyomsukuma mfalme wa kusini kuvamia ufalme wa kaskazini na kumteka mfalme wa kaskazini ilikuwa kuvunjwa kwa mkataba.

Mkataba uliovunjwa ulikuwa kielelezo cha Mkataba wa Tolentino uliovunjika mwaka 1797, uliomba Napoleon msukumo wa kumteka Papa mwaka 1798, kama vile Ptolemy alivyomfanyia Seleucus mwaka 246 KK. Ptolemy III alipoirejea Misri baada ya ushindi wake dhidi ya himaya ya kaskazini ya Waseleukidi ya Seleucus II, alileta Misri hazina nyingi sana kiasi kwamba Wamisri walimpa Ptolemy III cheo cha "Euergetes" (maana yake Mfadhili) kwa kuwarejeshwa "miungu yao waliokuwa mateka" baada ya miaka mingi.

Lakini katika chipukizi la mizizi yake atasimama mmoja mahali pake; atakuja na jeshi, naye ataingia katika ngome ya mfalme wa kaskazini, naye atapigana nao, naye atashinda; tena atachukua mateka kwenda Misri miungu yao, pamoja na wakuu wao, na vyombo vyao vya thamani vya fedha na vya dhahabu; naye atadumu miaka mingi zaidi kuliko mfalme wa

kaskazini. Danieli 11:7, 8.

Napoleon alipomchukua Papa mateka mwaka 1798, aliiba hazina za Vatikani na kuzipeleka Ufaransa, kama ilivyoakisiwa kwa mfano na Ptolemaio III, ambaye alichukua hazina na pia akamchukua Seleuko II hadi Misri, ambako Seleuko II alikufa kwa kuanguka kutoka juu ya farasi. Hili liliakisi Napoleon kuiondoa upapa kutoka juu ya yule mnyama mwaka 1798, na kifo cha Papa mwaka 1799. Upapa katika Ufunuo kumi na saba ni yule mwanamke anayempanda mnyama, na kushindwa kwa Seleuko, kutekwa kwake, na kifo chake kilichofuata kwa kuanguka kutoka juu ya farasi, kunatoa mfano wa Napoleon kuiondolea upapa mamlaka ya kiraia (inayowakilishwa kama mnyama katika Ufunuo kumi na saba).

Basi akanichukua katika Roho hadi nyikani; nami nikamwona mwanamke ameketi juu ya mnyama wa rangi nyekundu iliyokolea, aliyejaa majina ya kufuru, mwenye vichwa saba na pembe kumi. ... Naye malaika akaniambia, Kwa nini ulistajabu? Nitakuambia siri ya yule mwanamke, na ya yule mnyama amchukuaye, ambaye ana vichwa saba na pembe kumi. ... Na yule mwanamke uliyemwona ndiye mji ule mkuu, unaotawala juu ya wafalme wa dunia. Ufunuo 17:3, 7, 18.

Mistari ya tano hadi tisa inatambulisha vita kati ya mfalme wa kaskazini na wa kusini katika sura ya kumi na moja. Mstari wa tano hutoa msingi wa kuitambua Roma kama mfalme wa kaskazini, kwa kuwa unabainisha kwamba mfalme wa kaskazini angeteka maeneo matatu ya kijiografia kabla hajatawala kwa nguvu kuu. Mistari hiyo inatoa muundo wa kinabii unaoweka wazi kipindi ambacho mfalme wa kaskazini anatawala lakini hatimaye anafikia mwisho wake. Huu ndio msingi na ahadi yenyewe ya sura ya kumi na moja. Dhamira ya mstari huo ni jeraha la mauti la mfalme wa kipapa wa kaskazini, au kama mstari wa arobaini na tano unavyosema, "anafikia mwisho wake, wala hakuna wa kumsaidia." Ukweli huu ni ukweli wa wakati huu katika siku za mwisho.

Tutaendelea katika makala ijayo.